

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Styrelsen och verkställande direktören för Vattenfall AB (publ) organisationsnummer 556036-2138, får härmed avge årsredovisning och koncernredovisning för 2006, omfattande sidorna 60–110.

Koncernens verksamhet och struktur

Vattenfall agerar i alla delar av värdekedjan för el; produktion, transmission, distribution och försäljning. Vattenfall bedriver också energihandel och brunkolsbrytning samt producerar, distribuerar och säljer värme. Vattenfalls vision är att vara ett ledande europeiskt energiföretag. Huvuddelen av verksamheten ligger i Sverige, Danmark, Finland, Tyskland och Polen och de primära segmenten är Norden, Tyskland och Polen. Antalet elkunder uppgår till cirka 6 miljoner inklusive dem i delägda bolag. Koncernen har drygt 32 000 anställda. Vattenfall AB ägs till 100% av svenska staten. Styrelsen har sitt säte i Stockholm.

Året i korthet

- Nettoomsättningen ökade med 12,9% till 145 815 MSEK (129 158).
- Rörelseresultatet minskade med 1,9% till 27 049 MSEK (27 571); exklusive jämförelsestörande poster¹ ökade rörelseresultatet med 8,5% till 26 676 MSEK (24 585).
- Årets resultat minskade med 3,2% till 19 858 MSEK (20 518); exklusive jämförelsestörande poster ökade årets resultat med 12,1% till 19 472 MSEK (17 364).
- Avkastningen på eget kapital uppgick till 19,1% (23,2); exklusive jämförelsestörande poster till 18,7% (19,4).
- Avkastningen på nettotillgångar uppgick till 16,6% (17,8); exklusive jämförelsestörande poster till 16,3% (15,8).
- Kassaflödet före finansieringsverksamheten uppgick till 19 560 MSEK (728).
- Investeringarna uppgick till 17 220 MSEK (24 497), varav tillväxtinvesteringar 5 191 MSEK (14 415) och förnyelseinvesteringar 12 029 MSEK (10 082).
- Nettoskulden minskade med 14 936 MSEK till 49 407 MSEK från 64 343 MSEK den 31 december 2005.

1) Jämförelsestörande poster:

Jämförelsestörande poster år 2006 uppgick till 373 MSEK och utgjordes av realisationsvinster/förluster i aktier och andra anläggningstillgångar.

Jämförelsestörande poster år 2005 utgjordes främst av ersättning/nedskrivningskostnader för stängningen av Barsebäck 2 på netto 3 057 MSEK.

El- och värmeproduktion 2006 jämfört med 2005

Elproduktionen minskade med 2,7% till 164,5 TWh (169,1). Vattenkraftproduktionen minskade med 13,8% till 34,3 TWh (39,8) på grund av låg vattentillgång under större delen av året. Kärnkraftproduktionen minskade med 6,3% till 55,2 TWh (58,9) främst på grund av en störning i Forsmarks

kärnkraftverk samt att Barsebäck 2 stängdes den 31 maj 2005. Fossilkraft ökade med 5,3% till 73,6 TWh (69,9) och vindkraftproduktionen ökade med 500,0% till 0,6 TWh (0,1). Elproduktionen baserad på biobränsle och avfall ökade med 75,0% till 0,7 TWh (0,4). Värmeproduktionen ökade med 3,2% till 35,2 TWh (34,1). Ökningen i såväl fossilkraft, vindkraft som värmeproduktion är i huvudsak hänförliga till förvärvade danska kraftvärme- och vindkrafttillgångar, vilka konsoliderades av Vattenfall från och med 1 juli 2006. För mer information om Vattenfalls el- och värmeproduktion, se sidan 114–115.

Viktiga händelser 2006:

Första kvartalet

Ökade produktionskatter i Sverige

1 januari 2006 höjdes fastighetsskatten på vattenkrafttillgångar och skatten på installerad kärnkraftkapacitet. För Vattenfall innebär detta höjda årliga kostnader med cirka 1,7 miljarder SEK.

Varumärket Vattenfall introduceras i Tyskland och Polen

Den 1 januari 2006 bytte Vattenfalls tyska dotterbolag Bewag och HEW samt de polska dotterbolagen EW och GZE namn till Vattenfall. Detta är ett viktigt steg i uppbyggandet av "Ett Vattenfall" och införandet av ett gemensamt sammanhållet varumärke för hela Vattenfall, vilket ger bättre möjlighet för organisationen att internt och externt samverka och agera som en stark europeisk aktör.

Inlösen av minoritetsandelar i Tyskland

I mars 2006 beslutades på en extra bolagsstämma i Vattenfall Europe AG att lösa in minoritetsägarnas aktier, totalt 3,19% av samtliga aktier. Vattenfalls bud uppgår till 42,77 EUR per aktie vilket motsvarar totalt cirka 276 MEUR (cirka 2,5 miljarder SEK).

Stark fokusering på klimatfrågorna

Vattenfall presenterade rapporten "Curbing Climate Change". Rapporten diskuterar ett förslag till modell för global minskning av koldioxidutsläppen förenat med ett gynnsamt klimat för investeringar i kostnadseffektiv och klimatvänlig teknik. Vattenfalls engagemang i klimatfrågan har väckt stor uppmärksamhet med mycket positivt gensvar.

Andra kvartalet

Första spadtaget tas för bygget av världens första kolkraftverk fritt från koldioxidutsläpp

I maj inleddes byggandet av Vattenfalls pilotanläggning för

ett brunkolseldat kraftverk fritt från koldioxidutsläpp, världens första i sitt slag. Anläggningen byggs i anslutning till Vattenfalls kolkraftverk Schwarze Pumpe i östra Tyskland, till en investeringssumma på omkring 600 MSEK. Idrifttagning beräknas ske 2008.

Öppen årsstämma och reviderade finansiella mål för Vattenfall

Den 26 april höll Vattenfall sin andra öppna årsstämma. Efter den formella delen gavs möjlighet för allmänheten att ställa frågor direkt till Vattenfalls styrelseordförande och verkställande direktör. Hela stämman direktsändes via internet. Stämman beslutade om delvis nya finansiella mål för Vattenfall:

- Avkastningskravet 15% på eget kapital behålls, men ska i fortsättningen beräknas på genomsnittligt eget kapital i stället för ingående eget kapital.
- Det tidigare rätetäckningskravet baserat på rörelseresultatet ändrades till ett krav på kassaflöde efter förnyelseinvesteringar inom ett målintervall på 3,5–4,5 gånger.
- Utdelningspolicyn ändrades från att motsvara en utdelningsandel på en tredjedel av årets resultat till ett målintervall på 40–60%.
- Målet att upprätthålla en kreditrating på lägst A3 och A- från Moody's respektive Standard & Poor's behålls.

Kraftigt ökade framtida investeringar

Vattenfall tillkännagav i april ett investeringsprogram på 104 miljarder SEK för femårsperioden 2006–2010, varav 54 miljarder i Tyskland, 42 miljarder i Norden och 8 miljarder i Polen. I Tyskland planeras två stora kraftverk. Ett stenkolsbaserat kraftvärmeverk i Hamburg, Moorburg, på 1 640 MW med idrifttagning år 2012 till en total investeringssumma på drygt 16 miljarder SEK. I östra Tyskland planeras brunkolskraftverket Boxberg 2 på 675 MW med idrifttagning 2011 till en total investeringssumma på drygt 7 miljarder SEK.

I maj presenterade Vattenfall en plan för ökade investeringar i förnybar elproduktion i Sverige. Ambitionen är att öka årlig produktion av förnybar energi med 10 TWh fram till år 2016. Denna ambition beräknas sammanlagt uppgå till närmare 40 miljarder SEK.

Succé för Vattenfalls nya Trygghetsavtal

Vattenfall lanserade i juni ”Trygghetsavtalet”, ett treårigt fastprisavtal med tillhörande omteckningsrätt. Trygghetsavtalet skyddar kunden mot stigande elpriser under tre år, samtidigt som omteckningsrätten ger kunden möjlighet att välja ett nytt treårigt avtal till lägre pris, om elpriserna sjunker. Både befintliga och nya kunder har upptäckt att Trygghetsavtalet är marknadens absolut bästa erbjudande.

Tredje kvartalet

Överenskommelsen mellan Vattenfall och danska DONG slutförs

Den 1 juli överfördes enligt avtal mellan Vattenfall och DONG, cirka 24% av den sammanlagda produktionskapaci-

teten i de danska bolagen Elsam A/S och Energi E2 A/S till Vattenfall i utbyte mot Vattenfalls aktiepost på 35,3% i Elsam A/S och andelen i I/S Avedøre 2. De övertagna tillgångarna utgörs huvudsakligen av kraftvärmeverk och vindkraftverk. Genom övertagandet ökar Vattenfalls årliga produktionsvolym med cirka 6 TWh el och 6 TWh värme.

Störningar i Forsmark orsakar omfattande bortfall av kärnkraftproduktion

Den 25 juli snabbstoppades reaktor 1 i Forsmarks kärnkraftverk. Snabbstoppet orsakades av en kortslutning i ett ställverk utanför kärnkraftverket. En komplicerad serie av händelser följde och visade på ett antal brister i anläggningens elförsörjning och säkerhetssystem. Detta ledde till stor medial uppmärksamhet och för att bemöta allmänhetens frågor klagade Statens Kärnkraftinspektion (SKI) i september: ”Händelsen har inte medfört några skador på den drabbade reaktorn. Kontrollrumspersonalen har agerat i enlighet med sina instruktioner. Kylning av reaktorhärden var hela tiden under kontroll och någon risk för radioaktiva utsläpp som en följd av det inträffade fanns inte”.

För att kunna medge återstart krävde SKI ett antal säkerhetsåtgärder på Forsmark 1 och även Forsmark 2, som var avstängd för årlig revision när incidenten skedde. Den 28 september medgav SKI återstart av båda reaktorerna. Samtidigt gjorde dock SKI bedömningen att ”Forsmarks Kraftgrupp AB har visat på brister i säkerhetsledning och styrning av verksamheten”. Återstarten av Forsmark 2 försenades dock på grund av ett läckage i reaktorinneslutningen och brister i kontrolldokumentationen. Efter reparationer och dokumentationsgranskning av reparationsarbetena medgav SKI återstart den 24 oktober. Vattenfall som huvudägare i Forsmark har tagit händelserna i Forsmark på allra största allvar. Med anledning av det inträffade har en noggrann översyn gjorts och säkerhetsarbetet i samtliga Vattenfalls kärnkraftverk förstärks. I februari 2007 begärde Forsmark hos miljödepartementet en inspektion av FN:s kärnkraftorgan IAEA. Händelsen orsakade ett produktionsbortfall på 2,3 TWh. Det totala inkomstbortfallet blev cirka 1,4 miljarder SEK, varav Vattenfalls andel (66%) är cirka 0,9 miljarder SEK.

Tyska nätmyndigheten beslutar om kraftiga tariffsänkningar

I juni erhöll Vattenfall ett beslut från den tyska nätmyndigheten, Bundesnetzagentur med krav på kraftiga sänkningar av tarifferna för transmissionsverksamheten. Efter det att Vattenfall överklagat beslutet, underkände tysk domstol i juli myndighetens krav på retroaktiva tariffsänkningar. I september och oktober meddelade Bundesnetzagentur sitt beslut beträffande tariffsänkningar för Vattenfalls distributionsnät i Berlin och Hamburg samt för dotterbolaget Wemags nät i norra Tyskland.

Till följd av det nya regelverket för elnätverksamhet och Bundesnetzagenturs beslut att sänka Vattenfalls distributionstariffer, har Vattenfalls distributionsnättillgångar, efter

genomförd test för nedskrivning, så kallad ”impairment test”, skrivits ned med 1 019 MSEK (110 MEUR). Beslutet avseende transmissionstarifferna gäller till utgången av 2006 medan besluten avseende distributionstarifferna gäller till utgången av 2007.

Ratingutsikterna ändras från positiva till stabila

Både Moody's och Standard & Poor's ändrade sin ”outlook” från positiv till stabil. Aktuell rating för långfristig upplåning är A2 från Moody's och A- från Standard & Poor's. För kortfristig upplåning är motsvarande rating P-1 respektive A-2.

Fjärde kvartalet

Myndigheterna lämnar klartecken för investering i tyska Boxberg

I december erhöles myndigheternas tillstånd att uppföra brunkolskraftverket Boxberg 2 i östra Tyskland. Anläggningen, som får en kapacitet på 675 MW, beräknas tas i drift år 2011. Den höga verkningsgraden reducerar såväl bränslebehovet som koldioxidutsläppen till väsentligt lägre nivåer än befintliga brunkolskraftverk. Investeringssumman uppgår till drygt 7 miljarder SEK.

Tyska nätmyndigheten godkänner höjning av transmissionstarifferna för 2007.

Nätmyndigheten, Bundesnetzagentur, godkände en höjning av transmissionstarifferna med 26% för år 2007 jämfört med tariffen för 2006.

Väsentliga strukturförändringar

Den enskilt största strukturaffären var fullföljandet av av-

talet med danska DONG A/S enligt vilket Vattenfall erhöles tillgångar, främst i form av kraftvärmeverk och vindkraftverk, i utbyte mot i huvudsak aktieposten om 35,3% i danska Elsam A/S och andelen i I/S Avedöre 2. Värdet av förvärvade nettotillgångar uppgår till 13 307 MSEK medan värdet av avyttrade tillgångar uppgår till 12 621 MSEK. Nettoinvesteringen uppgår således till 686 MSEK. Ytterligare detaljer om denna affär och om övriga avyttringar 2006 framgår av tabellen i koncernens Not 3 på sidan 83.

Personal

(Antal anställda, personår)	2006	2005	Förändring,%
Danmark	319	5	-
Finland	554	546	+ 1,5
Polen	2 851	3 031	-5,9
Sverige	8 558	8 350	+ 2,5
Tyskland	19 936	20 199	-1,3
Övriga länder	90	100	-9,1
Totalt	32 308	32 231	0,2

Ökningen i Danmark förklaras av förvärvet av danska kraftvärme- och vindkrafttillgångar per 1 juli 2006. På helårsbasis motsvarar detta ca 630 personår. Ökningen i Sverige förklaras av de omfattande investeringsprogrammen för förnyelse av Vattenfalls produktionsanläggningar. Minskningen i Polen och Tyskland är ett resultat av rationaliseringsarbete.

Forskning och utveckling (FoU)

Inom ramen för Vattenfalls fem huvudstrategier: Lönsam tillväxt, Benchmark för branschen, Nummer Ett för miljön, Nummer Ett för kunden, samt En attraktiv arbetsgivare bedriver koncernen Forskning och Utveckling (FoU). Under

Specifikation av investeringar 2006 och 2005

MSEK	Norden		Tyskland		Polen		Övrigt		Elimineringar		Totalt	
	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005
Elproduktion												
Vattenkraft	1 092	819	104	97	-	-	-	-	-	-	1 196	915
Kärnkraft	2 765	2 140	164	167	-	-	-	-	-	-	2 929	2 307
Fossilkraft	338	-	2 235	1 803	-	-	-	-	-	-	2 573	1 803
Förnyelsebar energi	703	18	555	254	-	-	-	-	-	-	1 258	272
Övrigt	191	223	188	186	-	-	-	-	-	-	379	409
Summa elproduktion	5 089	3 200	3 246	2 507	-	-	-	-	-	-	8 335	5 707
Värme												
Värme	486	657	895	546	334	487	-	-	-	-	1 715	1 690
Förnyelsebart	22	-	45	203	-	-	-	-	-	-	67	203
Övrigt	8	17	115	116	-	-	-	-	-	-	123	134
Summa värme	516	674	1 055	866	334	487	-	-	-	-	1 905	2 027
Elnät												
Elnät	3 352	2 502	1 364	1 297	303	267	-	-	-	-	5 019	4 067
Övrigt	288	240	426	79	-	-	-	-	-	-	714	318
Summa elnät	3 640	2 742	1 790	1 376	303	267	-	-	-	-	5 733	4 385
Förvärv (aktier)	1 725	10 484	93	56	11	3	1	1 184	-1 687	-19	143	11 709
Förvärv nettotillgångar Danmark	540	-	-	-	146	-	-	-	-	-	686	-
Övrigt (exkl. Förvärv)	234	331	121	268	51	55	13	16	-1	-	418	670
Totalt	11 744	17 432	6 305	5 072	845	812	14	1 200	-1 688	-19	17 220	24 497
Procent av totala investeringar	68,2	71,2	36,6	20,7	4,9	3,3	0,1	4,9	-9,8	-0,1	100,0	100,0

Kommentar: Av de totala investeringarna år 2006 stod förnyelseinvesteringar i anläggningar för 70 % (12 029 MSEK) och fördelade sig enligt följande; Norden 6 853 MSEK, Tyskland 4 574 MSEK, Polen 600 MSEK och Övrigt 2 MSEK. Tillväxtinvesteringarna stod för 30% (5 191 MSEK)

varav 686 MSEK utgjorde nettoinvestering till följd av affären mellan Vattenfall och DONG. I övrigt fördelade sig tillväxtinvesteringarna enligt följande; Norden 2 518 MSEK, Tyskland 1 731 MSEK, Polen 245 MSEK och Övrigt 11 MSEK.

2006 satsade Vattenfall 761 MSEK (650) på FoU. Av detta avser 349 MSEK (325) Vattenfalls andel av arbetet med att utveckla en säker och godkänd metod för slutförvaring av utbränt kärnbränsle, vilket bedrivs i dotterbolaget SKB. 64 MSEK (56) avser FoU inom förnybar energi och 126 MSEK (61) avser övriga sätt att minska klimatpåverkande utsläpp av koldioxid från Vattenfalls verksamhet.

Räknat som andel av koncernens omsättning motsvarar kostnaderna för FoU cirka 0,5% (0,5), vilket är i paritet med Vattenfalls konkurrenter. Andelen kan förefalla låg vid jämförelse med andra branscher, men då bör man beakta att Vattenfall är ett teknikanvändande, snarare än ett produktutvecklande företag.

Vattenfalls tillväxtstrategi innebär bland annat att Vattenfall planerar stora investeringar i nya anläggningar. Att öka värdet och minska riskerna med dessa är ett viktigt mål för koncernens FoU. Till exempel startas flera utvecklingsprojekt inom vindkraft-FoU där ny teknik prövas innan den omsätts i större skala. Detta som förberedelse för kommande investeringar i stora havsbaserade vindkraftparker.

I ambitionen att vara en Benchmark för branschen ligger målet att driva anläggningar och verksamheten alltmer effektivt, avseende såväl utnyttjande av bränsle som drift- och underhållskostnader och kapitalanvändning. Många FoU-projekt har som mål att öka effektiviteten genom minskade kostnader. Till exempel utvecklas metoder och kunskap för att kunna utnyttja billigare kategorier av biobränsle i värmeproduktion, utan att detta leder till problem med driften, som till exempel korrosion.

Vår tids största miljöutmaning är klimatfrågan. Klimatfrågan upptar mycket av Vattenfalls arbete för att vara Nummer Ett för miljön. Vattenfalls klimatstrategi omfattar fyra delar: ökad produktion från anläggningar med låga koldioxidutsläpp, inklusive förnybar energi och kärnkraft, ökad effektivitet i produktionsanläggningar och nät, projektet 'Det koldioxidfria kraftverket' samt att aktivt verka för ett globalt handelssystem med utsläppsrätter för koldioxid. FoU är en hörnsten i de tre första delarna.

Vattenfall investerar i nya och befintliga anläggningar som bygger på förnybara energikällor, framför allt vattenkraft, biobränslen och vindkraft. Men koncernen bedriver även FoU inom andra förnybara kraftslag, som kan få ökad betydelse i kraftsystemet i framtiden, till exempel vågkraft.

En hel del av den energi som produceras i kraftverk används i interna processer eller försvinner som förluster vid överföring och distribution. Om dessa förluster kan minskas elimineras också motsvarande utsläpp. Som nämnts ovan, bedrivs många projekt för att öka effektiviteten i anläggningar och system.

'Det koldioxidfria kraftverket', är en viktig del av arbetet för att vara Nummer ett för miljön. Detta program, som sträcker sig över många år, går ut på att, tillsammans med utrustningstillverkare och andra partner, skala upp och demonstrera kostnadseffektiv teknik för att kunna fånga in

den koldioxid som bildas vid förbränning av bland annat brunkol. Som ett viktigt steg på vägen byggs en pilotanläggning med den så kallade oxyfueltekniken i anslutning till Vattenfalls kraftverk i tyska Schwarze Pumpe.

Viktiga kundkrav på Vattenfalls verksamhet är konkurrenskraftiga priser, god tillgänglighet och enkelhet, överblickbarhet och förutsägbarhet vid fakturering, kontakter med kundservice, med mera. FoU är en del även av strategin Nummer Ett för kunden. Effektivitet och låga produktionskostnader är nödvändiga förutsättningar för att hålla nere marknadspriserna. FoU för effektivitet är således viktigt även för detta.

För att öka tillgängligheten i eldistributionen ersätter Vattenfall allt fler luftledningar med jordkabel. Parallellt med detta bedrivs FoU för att snabbt och effektivt kunna lokalisera eventuella fel på kablar och därigenom minimera avbrotten när fel uppstår. Detta är betydligt svårare än för luftledning, eftersom kabeln befinner sig under mark.

Vattenfall investerar miljardbelopp i nya elmätare. FoU-projekt bedrivs för att kunna utnyttja mätarna för nya funktioner, till nytta för kunderna.

Som en del i sin kompetensförsörjning bedriver Vattenfall ett omfattande FoU-samarbete med universitet och högskolor inom olika nyckelområden i samtliga länder där Vattenfall har verksamhet. Genom att stödja universitetsforskning av hög kvalitet inom till exempel kärnkraft, vattenkraft och elkraft säkerställs god kvalitet på undervisningen inom dessa områden. Det bidrar också till att Vattenfall uppfattas som En attraktiv arbetsgivare, den femte huvudstrategin.

Miljöpåverkan i koncernen

Koncernen bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt respektive nationell lagstiftning i Sverige, Finland, Danmark, Tyskland och Polen. Betydande sådan verksamhet är produktion av el och värme samt i Tyskland även utvinning av brunkol i fyra öppna dagbrott.

Koncernen bedriver betydande nätverksamhet; distribution av el enligt koncession i Sverige, Finland, Tyskland och Polen samt transmission i Tyskland. Koncernen bedriver också egen järnvägsverksamhet i Tyskland.

Den största miljöpåverkan från Vattenfallkoncernens verksamhet sker vid produktion av el och värme samt i Tyskland vid brytning av brunkol i öppna dagbrott.

Den huvudsakliga miljöpåverkan från kärnkraftverken är uppkomst av radioaktivt avfall och från förbränningsanläggningar utsläpp till luft av klimatpåverkande koldioxid och försurande ämnen. Den huvudsakliga miljöpåverkan från vattenkraft-, vindkraft- och nätverksamheterna samt dagbrotten för utvinning av brunkol är markanvändning. Annan miljöpåverkan är produktion av avfall och fasta restprodukter och användning av vatten för kylning i kraftverk.

Den samlade miljöpåverkan från verksamheten under 2006 är i stort oförändrad i förhållande till föregående år. Trender i miljöpåverkan mellan två år överskuggas av fluktuerande energibehov beroende på främst utomhusklimat

och samhällsekonomi. Sett över ett längre tidsperspektiv syns trenden tydligare. De specifika utsläppen (koldioxid per kWh) har i den verksamhet som Vattenfall äger idag minskat med 30% sedan 1990, både för el och värme. Utsläpp av andra föroreningar har minskat ännu mer. Ambitionen är att fortsätta att minska utsläppen.

Elproduktion sker i flera stora och små vattenkraftverk, kärnkraftblock, vindkraftverk samt i förbränningsanläggningar. Några av vattenkraftverken är så kallade pumpkraftverk. Koncernen äger även andelar i det tyska kärnkraftverket Stade, som togs ur drift 2003 samt har del av ansvar för det nedlagda svenska kärnkraftverket i Barsebäck.

Värmeproduktion sker i flera stora och medelstora förbränningsanläggningar i framförallt Tyskland, Danmark och Polen men även i Sverige och Finland. I Tyskland planeras ett nytt brunkolseldat kraftverksblock för elproduktion vid ett befintligt kraftverk. Det nya brunkolsbaserade kraftverksblocket kommer att innebära återupptagen brytning av brunkol i dagbrott där verksamheten för närvarande ligger nere. Erforderliga tillstånd för återupptagen brytning finns. I Berlin och Hamburg planeras nya stenkolseldade kraftvärmeanläggningar som ersättning för befintligt respektive tidigare nedlagt kraftverk. Under 2006 påbörjades uppförandet av en pilotanläggning för avskiljning av fossil koldioxid i Tyskland. Pilotanläggningen kommer att tas i drift 2008. Avskild koldioxid avses lagras permanent i berggrunden. Såväl kraftverk och kraftvärmeverk kräver tillstånd enligt tysk lagstiftning. Tillstånd för pilotanläggningen erhöles under 2006.

I Öresund påbörjades uppförandet av 48 vindkraftverk till havs under 2006. Anläggningen kommer enligt planerna att tas i drift under 2007. När verksamheten är tagen i drift kommer Vattenfall att ha mer än fördubblat antalet vindkraftverk och ökat produktionen av el från vindkraft 7 gånger från 54 GWh till 370 GWh. Tillstånd för anläggningen enligt miljöbalken erhöles under 2005. Detta tillstånd har överklagats av tredje part. Ytterligare en havsbaserad vindkraftpark om 128 vindkraftverk planeras vid Kriegers Flak i södra Östersjön.

Polens inträde i EU under 2004 innebär att landet har anpassat sin nationella miljölagstiftning till EU:s. Detta innebär att Vattenfalls tillståndspliktiga anläggningar i Warszawa är föremål för omprövning under kommande år enligt gällande övergångsregler för befintliga anläggningar. Förberedelser pågår i syfte att säkerställa att de nya reglerna kommer att uppfyllas i tid.

Sveriges riksdag har fastställt 15 TWh som mål till år 2015 för utbyggnad av vindkraft och annan förnybar energi. Ägaren har fastställt att Vattenfall skall verka för att detta mål förverkligas. I en bilaga till bolagsordningen anges att bolaget borde kunna svara för minst 5 TWh till 2010.

Moderbolaget bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken i Sverige. Denna utgörs i huvudsak av förbränningsanläggningar för el- och värmeproduktion samt vindkraftverk.

I moderbolaget finns 46 tillstånds- och anmälningsplik-

tiga anläggningar för el- och värmeproduktion varav 37 är tillståndspliktiga. I moderbolaget finns också 49 vindkraftturbiner vilka är uppförda både enskilt och i grupp. Vindkraftverken är uppförda på sådant sätt att 10 anläggningar är tillståndspliktiga och resten anmälningspliktiga. I moderbolaget finns också vattenkraftverk med tillhörande vattenreglering som är prövningspliktiga utanför miljöbalkens lagrum. Moderbolaget bedriver fiskodling vid 4 tillståndspliktiga anläggningar.

9 mindre värmeanläggningar i moderbolaget är föremål för omprövning av villkor under 2007, för ytterligare en väntas slutligt besked. Företagets resultat och ställning är inte beroende av utfallet av dessa prövningar.

Även koncernens svenska dotterbolag bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken. Forsmarks Kraftgrupp AB och Ringhals AB producerar el i kärnkraftverk. SKB driver anläggning för slutförvar av låg- och medelaktivt avfall i Forsmark och mellanlager av använt bränsle i Oskarshamn. I flera dotterbolag, produceras el och värme huvudsakligen i förbränningsanläggningar. I svenska dotterbolag bedriver koncernen nätverksamhet för distribution av el enligt koncession.

Enligt regeringsbeslut stängdes Barsebäck 2 den 31 maj 2005. Arbetet med att avveckla verksamheten vid Barsebäckverket påbörjades under 2005 och kommer successivt att fortsätta så snart de radiologiska förutsättningarna medger och erforderliga tillstånd erhållits. E.ON Sverige AB är ansvarig för avveckling och rivning enligt energiprognoisen 1998 mellan Vattenfall, dåvarande Sydkraft, och svenska staten.

Vid kärnkraftverken och vattenkraftverken pågår projekt i syfte att höja effekten i befintliga anläggningar. Arbetet med miljöprövning för effekthöjning vid dotterbolagen Ringhals AB och Forsmarks Kraftgrupp AB har fortsatt under 2006.

Produktionen av el i vatten- och kärnkraftverk är liksom nätverksamheten en väsentlig del i moderbolaget och den svenska verksamheten. Produktionen av el i vattenkraftverk bedrivs huvudsakligen inom moderbolaget. Övriga verksamheter som utgör väsentlig del av verksamheten bedrivs huvudsakligen i dotterbolag.

Personalfrågor

Kompetensutveckling

Vattenfall arbetar enligt en årlig strategisk kompetensförsörjningsprocess för att säkra att företaget även i framtiden har tillgång till den kompetens som behövs i verksamheten. Den årliga processen, som används i hela organisationen, kopplar affärsplanerna med framtida kompetensbehov. Gapanalyser och handlingsplaner görs. Kompetensutveckling sker huvudsakligen i det dagliga arbetet och genom deltagande i olika projekt. Utöver detta genomförs utvecklingsaktiviteter på både koncernnivå och lokal nivå. På koncernnivå finns gemensamma ledarutvecklingsprogram. Syftet med programmen är att sprida kunskap om koncernens strategier, värderingar och främja en gemensam förståelse

för Vattenfalls företagsfilosofi och ledarskapskriterier. Målet är att stödja cheferna i deras ledarroll och i deras personliga utveckling samt att stimulera nätverksbyggande i en internationell miljö. Programmen riktar sig till chefer på olika nivåer. Dessutom erbjuds ett antal koncerngemensamma funktionsinriktade program.

Personalomsättning

Personalomsättningen, definierad som antalet medarbetare som lämnat sin anställning inom koncernen på eget initiativ eller på grund av arbetsbrist i relation till antalet medarbetare, var 2006 2,4%.

Kollektivavtal

Medbestämmanderätten regleras huvudsakligen på landsnivå och bygger på respektive lands arbetsmarknadslagar. Inom samtliga Business Groups och på koncernnivå samverkar Vattenfall med personalrepresentanter och fackliga organisationer. På koncernnivå sker samverkan främst via European Works Council, EWC-Vattenfall. Kollektivavtal tecknas lokalt i respektive land efter behov. Under 2006 tecknades ett gemensamt kollektivavtal för enheterna inom den tyska kärnverksamheten.

Hållbarhetsredovisning

Vattenfall publicerar varje år en Hållbarhetsredovisning (CSR-rapport) enligt principerna för GRI (Global Reporting Initiative). Målet med denna rapport är att ge en balanserad bild av Vattenfalls insatser med avseende på miljö, samhälle och ekonomi. För mer information se årsredovisningen sidan 33.

Moderbolaget

Moderbolaget Vattenfall AB:s räkenskaper upprättas enligt Swedish GAAP, dvs i enlighet med Årsredovisningslagen, och Redovisningsrådets Rekommendation (RR 32:05) om Redovisning för juridiska personer. Vattenfall AB tillämpar även undantagsregeln avseende IAS 39 enligt RR 32:06.

Finansiella instrument redovisas till anskaffningsvärde.

Omsättningen uppgick till 33 049 MSEK (26 843). Ökningen förklaras av högre prisnivåer.

Resultatet före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till 16 106 MSEK (6 168). Ökningen förklaras i huvudsak av utdelning från Ringhals AB avseende ersättningen för Barsebäck 2 på cirka 4,1 miljarder SEK och cirka 2,6 miljarder SEK avseende kurseffekter för säkring av investeringar i utländska bolag.

Investeringar under perioden uppgick till 2 364 MSEK (13 052). Kassa, bank och liknande tillgångar uppgick till 181 MSEK (2 360). Medel på koncernkonto som förvaltas av Vattenfall Treasury AB uppgick till 30 965 MSEK (30 892).

Styrelsearbetet under 2006

Styrelsemötena följer i huvudsak en i arbetsordningen uppgjord plan. Denna föreskriver att sju ordinarie möten ska hållas varje år. Utöver de ordinarie mötena kallas styrelsen

till ytterligare möten om behov uppkommer. Enligt arbetsordningen ska minst ett möte varje år hållas på annan plats än huvudkontoret. Under 2006 hölls ett möte i Köpenhamn varvid styrelsen besökte lokala anläggningar och fick fördjupad information om den verksamhet Vattenfall förvärvat i Danmark.

Styrelsen har under 2006 sammanträtt elva gånger, inklusive konstituerande mötet. Styrelsen utvärderar styrelsearbetet särskilt en gång per år. Styrelsen inrättade under 2006 inom sig en ersättningskommitté för beredning av löpande frågor om ersättning till ledande befattningshavare. Ersättningskommittén har under 2006 haft ett sammanträde. Inom styrelsen finns även en revisionskommitté, som under 2006 haft fyra sammanträden. Vid samtliga möten har Vattenfall AB:s revisorer närvarit och redogjort för bland annat boksluts- och delårsgranskning. För vidare information om styrelsearbetet se Bolagsstyrningsrapporten, sidorna 48–55.

Utsikter för 2007

Den enskilt viktigaste faktorn för Vattenfalls resultat är, förutom tillgängligheten i produktionsanläggningarna, marknadspriserna på el. Dessa fluktuerade mycket kraftigt under 2006. I Norden påverkas priserna till stor del av den så kallade hydrologiska balansen, som vid utgången av 2006 uppvisade ett överskott på 10,7 TWh jämfört med ett underskott på 3,7 i slutet av 2005. Genom att Vattenfall till betydande del terminssäkrar den framtida elproduktionen utjämnas marknadsprisernas inverkan på resultatet. I Sverige kan nätregleringsmyndighetens tillämpning av den så kallade nätnytmodellen leda till ett betydande intäktsbortfall inom elnätverksamheten och otillräcklig lönsamhet för investeringarna i elnäten. Dock höjdes i slutet av 2006 nätnytmodellens parameter för kapitalkostnaden vilket, allt annat lika, bör leda till väsentligt lägre krav på tariffsänkningar. I Tyskland har, som tidigare meddelats, nätmyndigheten beslutat om kraftiga sänkningar för distributionstarifferna för 2007 medan beslutet om transmissionstarifferna medger en höjning i förhållande till 2006 års tariffer. Handelssystemet för koldioxidutsläpp, vars första handelsperiod löper ut 2007 bedöms inte ge någon negativ effekt på Vattenfall under 2007.

Förslag till vinstdisposition

Se sidan 110.

Händelser efter balansdagen

Bolagets bedömning är att inga väsentliga händelser har inträffat efter balansdagen som borde kvalificera för beskrivning under denna rubrik.

RISKER OCH RISKHANTERING

Vattenfalls verksamhet är exponerad för ett flertal risker. För att möta dessa risker har Vattenfall etablerat en organisation och en riskhanteringsprocess som bygger på följande beståndsdelar:

- Gemensam definition av riskerna.
- Identifiering av var i koncernen riskerna uppstår.
- Tillförlitliga metoder för mätning av riskerna.
- Effektiv hantering av hanterbara risker.
- Rapportering enligt fastlagda rapporteringsrutiner.
- Styrning enligt fastlagd strategi och beslutat regelverk.

Riskmandat och struktur för riskhanteringen

Styrelsen har det övergripande ansvaret för internkontroll och riskhantering inom Vattenfall. Vattenfalls styrelse har i sin tur tilldelat Vattenfalls ledning ett riskmandat. Ledningen fördelar detta mandat till Vattenfalls enheter enligt en delegeringsstruktur. Varje enhet hanterar sin egen risk och har utrymme att röra sig inom sitt respektive mandat. Utfallet inom enheterna följs upp löpande och rapporteras till verkställande ledningen av en oberoende riskkontrollfunktion – Group Risk Control, som också ansvarar för övervakningen av koncernens totala riskmandat. Group Risk Control ansvarar även för kartläggning av risker i verksamheten och godkänner modeller och mätmetoder för hanteringen av dessa risker.

Riskkommittén

Koncernens riskhantering samordnas av en riskkommitté (VRC) under ledning av CFO. Kommitténs uppgift är att granska principer och mandat samt att godkänna riskinstruktioner.

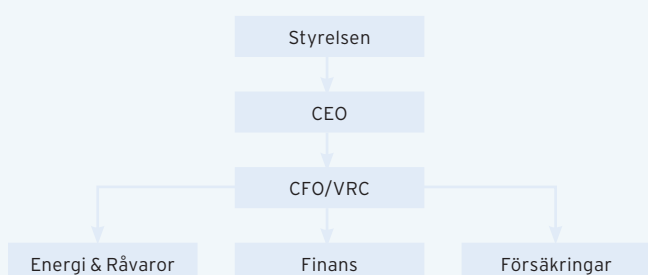
Risker inom Vattenfall

Politiska risker, operationella risker, miljörisker och legala risker är generella och finns hos samtliga enheter i koncernen. Försäkringsbara risker hanteras centralt av Vattenfall Insurance. De mer specifika riskerna redovisas på sidan 67 i respektive del av värdekedjan. Finansiella risker redovisas i koncernens Not 34.

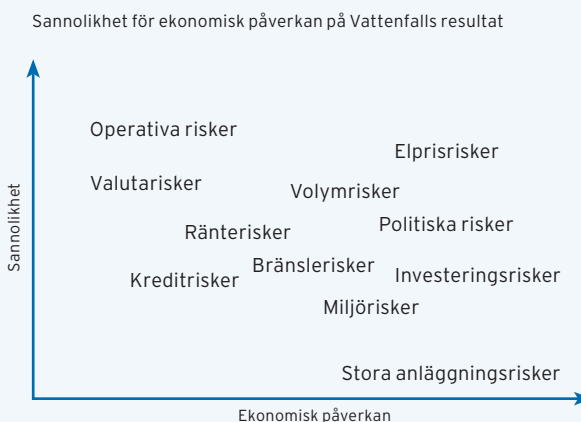
Elprisrisk

Elprisrisk är den risk som har störst betydelse för Vattenfalls resultat.

Riskorganisation

Risker i Vattenfalls verksamhet

En risk som har stor sannolikhet att påverka Vattenfalls resultat är elprisrisken. Den nettoposition som företaget har är till viss del säkrad med finansiella kontrakt. För den del som är osäkrad kan en prisrörelse med 10% för Tyskland och Norden förändra resultatet för de närmaste tre åren med cirka 10 miljarder SEK. Skulle den säkrade delen öka, ökar också säkerheten i utfallet (resultatet). Under året har terminskontrakten för 2007, 2008 och 2009 rört sig 39%, 25% respektive 24% i Norden och motsvarande kontrakt för Tyskland har rört sig 21%, 22% respektive 22%. Bränsleprisrisker påverkar till största delen Vattenfall indirekt genom påverkan på elpriset. Den direkta effekten av en höjning av kolpriserna som påverkar produktionskostnaderna är marginell då de flesta av Vattenfalls koleldade anläggningar använder brunkol från egna gruvor. Vad beträffar valutarisker så hänförs de i huvudsak till omräkningsexponeringen i eget kapital i andra valutor än SEK, se beskrivning under avsnittet valutarisk, koncernens Not 34, sidan 94. Där beskrivs också ränteriskerna. Anläggningsrisker beskrivs på sidan 68.

Priset på el styrs av tillgång och efterfrågan. En viktig faktor för efterfrågan är temperaturen, exempelvis ger kallare temperatur i Norden större efterfrågan på grund av ökat uppvärmningsbehov och höga sommartemperaturer i kontinentala Europa ger större efterfrågan till följd av ökat behov av luftkonditionering. Andra viktiga faktorer för efterfrågan är industrikonjunktur och bränslepriser. Tillgången varierar och styrs av tillgänglig kapacitet. Till exempel varierar tillgänglig kapacitet i Norden främst med nederbörden och därmed tillgången på vattenkraft. I kontinentala Europa varierar tillgången på tillgänglig kapacitet bland annat på grund av oregelbunden inmatning av vindkraft.

Ett nytt pris för varje timme sätts där utbud och efterfrågan möts. Under huvuddelen av året och på alla Vattenfalls marknader är elproduktionen och därmed produktionskostnaden beroende av fossila bränslen. Därför påverkas elpriset av priset på bland annat utsläppsrätter för koldioxid, marknadspriset på olja, naturgas eller stenkol. Elprisrisken för Vattenfall är också en risk i väder (temperatur och nederbörd), priset på olja, naturgas, stenkol och utsläppsrätter av koldioxid. En kontinuerlig analys av dessa områden är viktigt för att framgångsrikt kunna hantera elprisrisken.

För att värdera elprisriskerna inom Elproduktion simulerar Vattenfall ett förväntat elspotutfall. Prognoser på förväntad produktion utarbetas som sedan ligger till grund för hur stor del som ska prissäkras. Vattenfall säkrar sin produktion och försäljning med hjälp av de fysiska och finansiella terminskon-

Riskhantering längs värdekedjan

Nedan visas exempel på var riskerna finns längs Vattenfalls värdekedja. Politiska risker, operationella risker, miljörisker och legala risker är generella och finns hos samtliga enheter i koncernen. I värdekedjan anges dessa risker där risken att de uppstår är störst.

Produktion	Handel	Försäljning	Nät
<p>Elprisrisk Resultatrisk på grund av förändringar i marknadspris på el.</p> <p>Anläggningsrisk Vattenfalls produktionsanläggningar kan skadas på grund av tillbud och haverier som i regel också medför avbrottskostnader.</p> <p>Bränsleprisrisk Förlustrisker på grund av förändringar i marknadspriset på det bränsle Vattenfall använder i sina produktionsanläggningar. Mätning och hantering sker inom respektive produktionsenhet.</p> <p>Miljörisker och miljöskulder Med miljörisker avses sannolikheten för olyckor och brister i verksamheten och deras påverkan på miljön. Med miljöskulder avses identifierade miljöproblem där krav på åtgärder kan förväntas.</p>	<p>Prisområdesrisk Prisområdesrisker uppstår då priset på el skiljer sig mellan olika geografiska områden, på grund av brist på överföringskapacitet mellan områdena. Denna risk styrs centralt och hanteras av Vattenfall Trading Services.</p> <p>Elprisrisk Förlustrisker på grund av förändringar i marknadspriset på den el som Vattenfall bedriver fysisk och finansiell handel i.</p> <p>Kreditrisk Förlustrisker till följd av att motparten i en transaktion inte uppfyller sina åtaganden.</p> <p>Valutarisk Valutarisk avser risken för negativ påverkan på koncernens resultat- och balansräkning till följd av förändrade valutakurser.</p>	<p>Elprisrisk Resultatrisk på grund av förändringar i marknadspris på den el som säljs till kund.</p> <p>Kreditrisk Kreditrisk uppstår exempelvis i transaktioner med kunder och definieras som risken att motparten inte fullgör sina åtaganden. Mätning och hantering av kreditrisker sker inom respektive försäljningsenhet.</p> <p>Volymrisk Definieras som en avvikelser i levererade volymer jämfört med förväntade volymer till kund. Det beror på förändringar i temperatur och konjunkturella förändringar. För att mäta volymriskerna använder sig Vattenfall av simuleringsmodeller.</p>	<p>Nätförlustrisk Nätförlustrisken beror på variationer i produktion och last i näten på kort och lång sikt. Risken består av att det inte går att förutsäga hur stora variationerna blir. Mätning och hantering av nätförlustrisker sker inom respektive enhet.</p> <p>Anläggningsrisk Risker för skador på Vattenfalls transmissions- och distributionsnät.</p> <p>Politisk risk Risken för ekonomiska förluster till följd av politiska beslut.</p> <p>Miljörisker och miljöskulder Med miljörisker avses sannolikheten för olyckor och brister i verksamheten och deras påverkan på miljön. Med miljöskulder avses identifierade miljöproblem där krav på åtgärder kan förväntas.</p> <p>Kreditrisk Kreditrisk uppstår exempelvis i transaktioner med kunder och definieras som risken att motparten inte fullgör sina åtaganden. Mätning och hantering av kreditrisker sker inom respektive affärsenhet.</p>

trakt för el som finns på marknaden. Sådan prissäkring görs med beaktande av likviditeten i marknaden för olika tidsperioder. Koncernen prissäkrar enligt givna mandat på i huvudsak tre års sikt. I vissa fall är affärsupplägget så att det är kunden som tar elprisrisken inom försäljningsverksamheten.

Affärsenheternas prissäkringar mot Vattenfalls olika marknader sker via Vattenfall Trading Services som prissäkrar sig på den externa marknaden såsom den nordiska elbörsen Nord Pool och den tyska elbörsen European Energy Exchange (EEX).

De till affärsenheterna utdelade mandaten reglerar hur stor elprisrisk som är acceptabel. Exponeringen följs upp mot mandaten på daglig basis. För att mäta elprisriskerna tillämpar Vattenfall bland annat Value at Risk (VaR), Profit at Risk (PaR) och olika former av stresstester.

Prisområdesrisk

Prisområdesrisker uppstår då priset på el skiljer sig mellan olika geografiska områden. Vattenfalls prisområdesrisk styrs centralt och hanteras av Vattenfall Trading Services. Prisområdesrisken hanteras genom prissäkring i respektive område där

leverans sker. I Norden tillhandahåller elbörsen Nord Pool finansiella instrument, så kallade områdesswapar, genom vilka prisområdesrisken kan hanteras. Vattenfall Trading Services är även market maker på Nord Pool. Genom detta åtagande tryggs en likviditet i dessa finansiella instrument och Vattenfall bidrar också till att sprida riskerna för andra aktörer.

Volymrisk

Volymrisk är avvikelser i förväntade och faktiskt levererade volymer till kund. Vattenfall hanterar volymriskerna genom att förbättra och utveckla prognoser över förbrukning av el. Ett annat sätt är att ta det i beaktande i villkoren vid kontraktsskrivning med kund eller att inkludera risken i prissättningen mot kund.

Bränsleprisrisk

Mätning och hantering av bränsleprisrisker sker inom respektive produktionsenhet. Bränslepriserna påverkas bland annat av makroekonomiska faktorer. Vattenfall hanterar bränsleprisriskerna genom prognostisering och analyser av prisutvecklingen. Finansiella och fysiska instrument för exempelvis

stenkol och olja används för att jämna ut resultatet över tid. De flesta av Vattenfalls koleldade anläggningar använder dock brunkol från egna gruvor. För den koleldade elproduktionen sker prissäkring av el och kol samordnat för att säkra marginalen. Uran används som bränsle i Vattenfalls kärnkraftverk. Risken är dock begränsad, då uranbränsle utgör en relativt liten del av produktionskostnaden.

Kreditrisk

För att hantera och begränsa kreditriskerna använder sig Vattenfall av extern ratinginformation i de fall sådan finns och annars interna modeller för att fastställa motpartens kreditvärdighet. Limiter sätts per motpart vilka utvärderas kontinuerligt. Exponeringar följs upp mot kreditlimit på daglig basis. Om det är nödvändigt krävs ytterligare creditsäkerheter in exempelvis i form av moderbolags- eller bankgarantier. I de fall ramavtal används, medger dessa nettoberäkningar av skulder och fordringar mot samma motpart. I de fall Vattenfall har mer än ett ramavtal med samma motpart eftersträvas ett så kallat Master Netting Agreement för att kunna nettoberäkna skulder och fordringar även när olika råvaror handlas, exempelvis el, kol och gas. Då kontrakten handlas på marknadsplatser som Nord Pool eller EEX med central motpartsclearing uppstår risken mot marknadsplatsen.

Investeringsrisk

Vattenfall är ett mycket kapitalintensivt företag och har därför ett omfattande investeringsprogram på 134 miljarder 2007-2011 (se sidan 17).

Inför varje investeringsbeslut görs en riskanalys. Genom att simulera olika utfall vid förändringar av exempelvis pris, kostnad, förseningar och kalkylränta bedöms riskerna för den enskilda investeringen.

Elproduktion Norden har exempelvis en stor investeringsportfölj för upprustning och förnyelse av kärnkraft-, vattenkraft- och dammbestånd, vilket har ställt ökade krav på en systematisk riskhantering.

Stora planerade investeringar i Tyskland är exempelvis det brunkoldeldade kraftverket Boxberg (675 MW) och det stenkolseldade kraftvärmeverket Moorburg (2x820 MW), med en sammanlagd investeringssumma på omkring 23 miljarder SEK. Bränsleprisprognoser, elprisprognoser, pris på utsläppsrätter för koldioxid, fjärrvärmepriser, investeringskostnad, drift- och underhållskostnader och övriga kostnader måste kalkyleras in i riskanalysen. Känslighetsanalyser på en mängd pris- och kostnadsscenarioer har genomförts. Risken i dessa två investeringar minskar genom att Vattenfall har egen brunkolsbrytning vid Boxberg och värmeunderlag vid Moorburg.

I slutet av 2005 skapades en koncerngemensam funktion, Capacity Management, med fokus på tillväxtområden som el och värmeproduktion, för att säkerställa att kapital investeras på ett sätt som långsiktigt maximerar det ekonomiska värdet. Förutom en strategisk investeringsinriktning "roadmap" hålls en lista på prioriterade investeringsprojekt kontinuerligt uppdaterad, framförallt för att ge koncernledningen vägled-

ning i investeringsbeslutsprocessen. Projekten rangordnas enligt ett antal huvudkriterier: stödjande av Vattenfalls övergripande strategiska inriktning, konsekvenser för befintlig produktionsportfölj, riskprofil och lönsamhet.

Anläggningsrisk

Vattenfalls största försäkringsbara risker är förknippade med driften av kraft- och värmeproducerande anläggningar. Vattenfalls produktionsanläggningar kan skadas på grund av tillbud och haverier som i regel också medför avbrottskostnader.

Genom skadeförebyggande åtgärder, gott underhåll, utbildning och goda administrativa rutiner minimeras anläggningsriskerna.

Anläggningsförsäkringar

I möjligaste mån skyddar försäkringar koncernen mot större ekonomisk skada. Kärnkraftverken i Sverige har försäkringsskydd för egendomsskada genom EMANI, ett europeiskt ömsesidigt försäkringsbolag. Nordiska Kärnförsäkringspoolen deltar i detta försäkringsprogram i Sverige och utfärdar också atomansvarsförsäkring. Den tyska atomansvarsrisken försäkras av den tyska atompoolen samt av det ömsesidiga åtagandet mellan tyska kärnkraftoperatörer.

Vattenfall Insurance, ett captivebolag, utfärdar egendoms- och avbrottsförsäkring för övriga anläggningar till svenska och tyska affärsenheter och bolag. Koncernens bolag i Finland och Polen är försäkrade på respektive lokal försäkringsmarknad.

Transmissions- och distributionsnäten för el är oförsäkrade, med undantag för transformatorstationer och ställverk. Anledningen är främst att dessa risker generellt är undantagna hos alla försäkringsgivare. Vattenfall bedriver ett kontinuerligt arbete för att göra elnätet mindre sårbart.

I Sverige gäller ett strikt och obegränsat ansvar för skador på tredje man orsakat av dammhaveri. Vattenfall tecknar därför, tillsammans med landets övriga vattenkraftoperatörer, en dammansvarsförsäkring som ianspråktar all tillgänglig kapacitet på försäkringsmarknaden.

Vattenfall Reinsurance S.A. i Luxemburg återförsäkrar en del av Vattenfall Insurances försäkringsåtaganden. Genom skalfördelar och direkt tillgång till den internationella återförsäkringsmarknaden kan de totala försäkringskostnaderna hållas låga.

Nätförlustrisk

Närförlustrisken beror på variationer i produktion och last i näten på kort och lång sikt. Mätning och hantering av nätförlustrisker sker inom respektive enhet. Risken hanteras genom noggrann uppföljning av utfall i förhållande till prissäkrade volymer. Vid avvikelser som bedöms vara bestående ändras volymmålet för pågående prissäkringar för framtida perioder. Dessutom övervägs för innevarande period om tilläggsköp ska göras.

Politisk risk

Politisk risk definieras som den affärsrisk som kan uppstå till följd av politiska beslut. Exempel på detta är prisreglering inom eldistribution och transmission, osäkerhet vid en ny politisk majoritet eller förändringar av finanspolitik. I samband med förvärv och andra investeringar hanteras denna typ av risker genom justering av kalkylräntan.

En annan typ av politisk risk utgörs av förändringar i de regelverk som rör energibranschen. Det kan röra sig om förändrade skatter, miljöavgifter, förändringar i hur naturliga monopol regleras och politiska målsättningar om energisystemets sammansättning. Denna typ av risk är svårare att förutse och gardera sig mot. Därför bedriver Vattenfall en aktiv omvärldsbevakning och håller kontakt med beslutsfattare på alla relevanta marknader. Vattenfall ingår också i nationella och internationella branschorganisationer.

Operationell risk

Med operationell risk avses risken att fel eller brister i företagets administrativa rutiner leder till ekonomiska eller förtroendemässiga förluster.

De operationella riskerna kan bland annat delas in i:

- Administrativa risker – risken för förluster på grund av brister i ansvarsfördelning, kompetens, rapporteringsrutiner, riskmättnings- och värderingsmodeller samt kontroll- och uppföljningsrutiner.
- Juridiska risker – risken för förluster till följd av att avtal inte kan fullföljas på grund av bristfällig dokumentation, motpart som inte haft rätt att ingå avtal eller osäkerheter i avtalets giltighet.
- IT-risker – risken för förluster till följd av brister i IT-systemen.

För att begränsa de operationella riskerna inom Vattenfall ansvarar varje affärsenhet för att det finns väl dokumenterade rutiner, tillförlitliga IT-system och en tillfredsställande internkontroll. För mer information om internkontroll, se sidan 55.

Miljörisker

Miljöriskerna delas in i tre kategorier – miljöskulder, förväntade miljöskulder och miljörisker. Med miljöskulder avses miljöproblem som har identifierats i produktionsanläggning, installation eller verksamhet och där krav på åtgärder uppkommit genom skärpt lagstiftning, inskränkta tillstånd eller nya krav enligt företagets miljöpolicy. Förväntade miljöskulder är sådana som påverkas av sannolika framtida förändringar i krav och lagar. Miljörisker bestäms i termer om sannolikheten för olyckor och brister i verksamheten i kombination med deras påverkan på miljön.

Arbetet att löpande förebygga och kontrollera riskerna sker till stor del lokalt och bygger på den kunskap och erfarenhet som finns inom koncernens enheter. Affärsenheterna ansvarar för att identifiera och uttrycka risker och skulder enligt ovan. Genom denna riskinventering ökar vi möjlig-

heterna att analysera och ta beslut om insatser som reducerar koncernens miljöpåverkan.

Konsekvenserna av en miljörisk kan till exempel innefatta:

- Saneringskostnader.
- Påverkan på Vattenfalls varumärke.
- Opinion och politik som leder till försvårad tillståndsprocess och produktionsbegränsningar.

Affärsenheternas rapportering avseende miljöskulder innefattar bland annat följande områden:

- Förorening av luft, vatten och mark.
- Oljefyllda kablar med blykapsling.
- Kvicksilver i elektrisk utrustning och rökgaser.
- Isoleringar i elektrisk utrustning.
- Asbest i värmekraftverk och kraftvärmeverk.
- Magnetiska fält från transformatorer och kraftledningar.

Miljöskulderna kartläggs och analyseras för att fatta beslut om åtgärd. För närvarande pågår åtgärdsprogram för Vattenfalls vattenkraftverk i Sverige och Vattenfalls verksamheter i Polen. Vattenfall ser framförhållning på området som ett sätt att långsiktigt stärka koncernens konkurrenskraft. I de tyska bolagen finns medel reserverade för sanering av förorenade markområden och åtgärdsplaner har utarbetats i samråd med berörda myndigheter.

Parallellt förs ett tvärfunktionellt arbete med samordning på koncernövergripande nivå för att klarlägga och fastställa gemensam metodik och tillämpade principer. De huvudsakliga syftena är att säkerställa att bedömningar görs så oberoende av individ som möjligt, att befrämja utbyte av kunskaper, samt att tydligare koppla miljörisksarbetet till koncernens övergripande riskhantering.

En av Vattenfalls och energisektorns stora utmaningar är att minska utsläppen av klimatpåverkande gaser från fossileldade kraftverk och i alla verksamhetens aktiviteter. Samhällets företrädare ägnar frågan stort intresse och Vattenfall behandlar den utifrån ett integrerat riskperspektiv där både tekniska och politiska aspekter ingår. Vattenfall har bland annat initierat ett projekt för storskalig separation och lagring av koldioxid och söker aktivt efter kostnadseffektiva interna reduktionsalternativ bland alla relevanta gaser och i alla verksamhetens delar.

Finansiella risker

Koncernens finansiella risker hanteras i huvudsak av Vattenfall Treasury AB, koncernens internbank och finansstab. Syftet med finansverksamheten är att hantera koncernens finansiella risker på ett kostnadseffektivt sätt. Koncernenheternas lån, placeringar och valutahandel sker till övervägande del genom Vattenfall Treasury AB och till mindre del hos Vattenfall Europe AG. Koncernens likviditet centraliseras via så kallade koncernkontosystem. Positionstagning i spekulativt syfte sker i begränsad omfattning inom fastställda risklimit. För närmare beskrivning och kvantifiering av finansiella risker, se koncernens Not 34.